

Lennik

Kastelen, heuvels en paarden

26 februari 2012

Indien het Oude Belgen waren geweest dan hadden ze erom gedobbeld. Waren het ridders geweest dan hadden ze erom gevochten. Maar het waren heiligen! Daardoor stonden de zaken er toch enigszins anders voor. Wat was namelijk het geval? Er waren twee dorpen en elk dorp had een kerk. Eén kerk had een zeer hoge spitse toren, de andere was van veel bescheidener allooi. Het geviel dat die kerken voorlopig nog geen naam hadden. Ze moesten namelijk nog een patroon, een beschermheilige, krijgen. Zo stonden op een gegeven moment nog twee heiligen, Sint-Maarten en Sint-Kwinten, als enigen op de uiteindelijke shortlist. De vraag stelde zich dus wiens naam extra glans zou worden verleend door patroon te worden van de meer prestigieuze kerk. Akkoord, heiligen zouden boven dergelijke aardse kuiperijen moeten staan. Strikt genomen zouden zich uitsluitend moeten wijden aan het doen van het goede. De andere wang aanbieden en zo. Maar ach, het waren ook maar mensen. Derhalve waren ze niet helemaal vrij van menselijke feilen. Om het pleit te beslechten gingen ze zo een wedstrijd aan. Die ijdelheid hadden ze bij voorbaat reeds uitgeboet door zichzelf te mishandelen of door op een gruwelijke manier aan hun einde te komen. Ze zouden vertrekken bij de ene kerk en wie het eerst bij de andere kerk aankwam die mocht kiezen. En zo geschiedde. Sint-Maarten, de oud-soldaat, vertrok spoorlags met zijn paard. Sint-Kwinten ging te voet. (Aha! Een wandelaar! Een man naar mijn hart.) Op het eerste gezicht leek de strijd al bij voorbaat gestreden. Maar dat was zonder hemelse invloeden gerekend. Want toen Maarten bij de Slagvijverbeek aankwam wilde zijn paard er niet overheen springen. Hoewel het normaal een erg gezeglijk en volgzzaam dier pleegde te zijn. Wat de ruiter ook deed, het ros weigerde koppig. Volgens mij beseft het dier dat aan de andere kant van de beek een sombere toekomst lag te wachten. Als lastdier. Niet langer meer vrolijk met wapperende manen galopperen over de velden maar moeizaam de ploeg of de kar trekken. Goed, je kan als heilige natuurlijk niet gaan staan vloeken als een ketter. Ook een schepsel Gods mishandelen is absoluut not done. Terwijl toch iedere boer je kan vertellen dat precies zo moet gehandeld worden om een weerspannig beest weer in het gareel te krijgen. Helaas, dat wapen was Maarten al bij voorbaat uit de handen geslagen. Zo geschiedde het dat schildpad Kwinten lustig door de beek plaste en glansrijk als eerst aankwam bij de kerk. Terwijl haas Maarten nog steeds tegen zijn rijdier stond te redeneren. Zo kreeg Sint-Kwinten de kerk met de hoge spits die van overal te zien was. En het dorp werd Sint-Kwintens-Lennik. Het andere dorp werd dus, a fortiori, Sint-Martens-Lennik.

Wind, rook en stallucht

De inwoners van Lennik worden *Windheren* genoemd. Een spotnaam, ja. De uitleg daarvan klinkt me nogal vreemd in de oren maar goed, daar gaat ie.

De wind komt in onze contreien meestal uit het zuidwesten. Een welbekend feit. Wanneer je niet al te nauw kijkt dan ligt Lennik zo ongeveer ten zuidwesten van Brussel. Dus komt de wind in Brussel eigenlijk een beetje uit Lennik. Op die manier maken de heren van Lennik de wind van de hoofdstad.

Ik vind het nogal ver gezocht en blijkbaar ben ik niet de enige want anderen beweren met klem dat de staken helemaal anders staan. De naam Windheren kregen de inwoners eigenlijk doordat Sint-Kwintens-Lennik een aantal zaken vóór had op andere dorpen en

De Lennikse Windheren

gemeenten en dat is ze in de bol geslagen. Zo hadden ze daar een belangrijke wekelijkse markt. Verder waren daar ook het gemeentehuis en de schepensbank gevestigd. Komt daar nog bij dat de Sint-

Kwintinuskerk, zoals reeds gezegd, een erg hoge toren heeft. Door dat alles samen kregen de bewoners van Sint-Kwintens-Lennik het hoog in hun bol en werden ze arrogant. Ze maakten veel wind. Wat wil zeggen dat ze graag opschepten over iets wat in de grond niet veel voorstelde. Veel geblaat om weinig wol, met andere woorden.

Ze worden daar trouwens met nóg een spotnaam bedacht: *Strobranders*. Die naam zou al heel oud zijn en uit de Middeleeuwen stammen. Wanneer de graven van Vlaanderen en Henegouwen weer eens kwamen aangewaaid om in Brussel wat amok te gaan maken dan staken de Lennikenaren op de heuvels stro in brand. Aan de rook konden de Brusselaars dan zien dat het tijd werd om de zwaarden te ontvetten en de snede te wetten. Als je soms dacht dat de Indianen iets hadden uitgevonden...

Er bestond eertijds een gezegde: „*In Sinte-Kwinten de pracht, in Sinte-Mettens de macht*“. Daarmee werd bedoeld dat de mensen uit Sint-Kwintens-Lennik veel noten op hun zang hadden maar dat de rijkdom berustte bij de grote hofsteden waar, letterlijk, goed geboerd werd. En die grote boerderijen, die waren te vinden in... Sint-Martens-Lennik. Nog steeds zijn daar veel grote „pachthoven“ bewaard gebleven. Omvangrijke getuigen van rijkdom. Hoe dacht je dan dat ze daar genoemd werden? *Boeren*, jawel!

Maar pas op! Die Windheren/Strobranders werden in naburige dorpen wel eens scheef bekeken. In Gooik, een buurgemeente van Lennik, stonden ze te boek als de *Barbaren*. En dat was dan weer te wijten aan een uit de hand gelopen ontmoeting in 1688 van twee processies die op dezelfde dag uit de twee dorpen vertrokken waren. De beide religieuze optochten raakten het ergens over oneens. Misschien over wiens heilige heiliger was of dergelijke prangende vragen. In plaats van te bidden om een oplossing besloten ze dan maar tot een meer aardse benadering: ze gingen mekaar te lijf. In zoverre zelfs dat er tenslotte bloed vloeyde. Het spreekt uiteraard vanzelf dat die van Lennik begonnen waren. Tenminste, dat is het verhaal zoals het in Gooik wordt verteld. In Lennik vertellen ze krek hetzelfde verhaal maar met een kleine nuance. Daar gaat het zo: de processies van Gooik en die van Lennik hadden dus op dezelfde dag plaats. Bij een café gingen de inwoners van Lennik op de vuist met die van Gooik. Tot zover lopen de beide verhalen opvallend parallel. Maar dan komt het! In Lennik vertellen ze dat die van Gooik zeisen, messen en mestvorken gingen halen waarmee ze de strijd verder zetten. Zeer barbaars gezien de tegenpartij het met de blote vuist moest zien te klaren. Of met hier en daar een religieus artefact misschien. Wie nu de echte barbaren waren, dat laat ik hier maar in het midden. Ze kunnen er misschien eens om vechten. Ook tussen de beide Lenniken bestaat er een eeuwenoude rivaliteit maar over één zaak zijn ze het in Sint-Kwintens én in Sint-Martens eens: de anderen? Dat zijn „die van over de beek“. In casu de Slagvijverbeek. Dezelfde waardoor Sint Maarten tot paardenfluisteraar werd veroordeeld.

Ach ja, het wordt allemaal niet meer zo scherp gesteld vandaag de dag. Immers: er zijn nog nauwelijks landsgrenzen, wat zouden er dan nog dorpsgrenzen zijn? Maar toch, die Windheren... veel gedoe om niets, hoor.

Sinten hier, sinten daar

Hoewel ik er mij van te voren niet helemaal van bewust was, werd ik op deze tocht geconfronteerd met twee zaken die ik recent binnen even zoveel weken reeds had bezocht of ontmoet. Ten eerste was er een heilige. Sint Gertrudis. Je weet wel: de dame met de kromstaf en het rare opschrift in de kerk van Vlassenbroek. Nu, die had ook wat te maken met Lennik.

In een ver en grijs verleden toen een bepaalde volksstam hier meerdere vingers in de Meropap had (ze heetten dan ook de *Merovingers*) toen werden in onze streken uitgestrekte

domeinen gevormd die door de hoge adel van die dagen gebruikt werden. Die domeinen bestonden parallel met de eigendommen van de koning. We spreken nu over de 5^e tot de 8^e eeuw. Lennik zou toen, voor zover dat bekend is, samen met Gaasbeek, Gooik en Wambeek een domein gevormd hebben. Het behoorde toe aan Ida, de echtgenote van Pepijn van Landen, hofmeier van de koningen van Austrasië, en aan haar dochter Geertrui. Deze laatste was het die later heilig werd verklaard als Gertrudis. Overigens zat de heiligheid er bij die familie flink ingebakken. Haar moeder (Ida dus) was de heilige Ida van Nijvel en zij was een zuster van de heilige Begga. Is het verwonderlijk dat Geertrui zeer godsdienstig werd opgevoed? Reeds als jong meisje was ze vastbesloten haar maagdelijkheid te bewaren en in dienst van het Hogere te treden. Dat het haar menens was bleek op een feest bij koning Dagobert. Toen vroeg een prins haar ten huwelijk. Zij weigerde met de woorden: *„Ik heb als bruidegom gekozen de eeuwige schoonheid die de oorsprong is van de schoonheid van alle schepselen. Hij die oneindig veel rijkdommen bezit en door de engelen wordt aanbeden.“* Alsjeblieft! Al was het een beetje ongelukkig geformuleerd, dat kon die prins allicht toch niet overbieden.

In 640 stichtte moeder Ida, die inmiddels weduwe geworden was, de abdij van Nijvel. Daar trad Gertrudis in. Reeds op 20-jarige leeftijd werd ze abdis. Haar heiligheid werd als volgt onder woorden gebracht: *„Men zegt van haar (ja, hallo, het is van horen zeggen!) dat ze ijverig was en voorzichtig en veel bewondering kreeg van de zusters. Ze bad veel en bracht dagen vastend door. Ook studeerde ze veel in de Heilige Schrift en liet daartoe boeken uit Rome komen. Overigens leefde zij in de grootste armoede en gaf ze alles wat ze bezat aan de armen, weduwen en wezen. Ook stichtte ze veel kerken ter ere van meerdere heiligen...“* Natuurlijk moest er ook nog een wonder aan te pas komen om het verhaal wat glans te verlenen. Bij Gertrudis was die glans wel heel manifest: *„Toen ze eens in een door haarzelf gestichte kerk zat te bidden voor het altaar, daalde een vlam uit de hemel tot boven haar hoofd en verlichtte het hele kerkgebouw.“* Het kon natuurlijk niet blijven duren met zichzelf zo te mishandelen: *„Totaal verzwakt door het vele vasten en waken droeg ze de bediening van het ambt van abdis op 30-jarige leeftijd over aan haar nicht Wilfetrudis. Ze bereidde zich nu voor op de dood, maar bleef streng in het vasten en droeg altijd een stug boetekleed waarin ze ook begraven wilde worden. Daags voor haar sterven kondigde haar raadsman aan dat ze de volgende dag door de engelen Gods voor diens troon gebracht zou worden. Stralend van geluk bracht ze de hele nacht biddend en zingend door, en stierf toen, 33 jaar oud.“* Wat een mens al niet moet doen om op de kalender te raken!

In 877 zou Karel de Kale het domein *Liniacum* aan de abdij van Nijvel geschonken hebben. Lennik werd toen het centrum van dit domein en er werd ook een markt gehouden. Toen later Adalberina abdis was bekwam ze in 978 van keizer Otto II het officiële marktrecht voor Lennik maar ook het exclusieve recht om de beschermer van het Lennikse domein te mogen kiezen. De abdij van Nijvel was zo verzekerd van de opbrengsten van de belastingen die op de markt werden geheven. In 1059 werd het domein *Lennicka* genoemd. Wat al heel aardig in de buurt zat van de huidige naam.

Lennik is nooit een stad geworden. Al zag het er in de vroege middeleeuwen wel even naar uit dat het zover zou komen. De meeste ingrediënten waren immers aanwezig: er was een burcht, een kerk, een markt, een schepenbank voor Lennik zelf en een hoofdschepenbank voor het ruime gebied er rond. De toenmalige keuze van Lennik als centrumgebied werd ook ingegeven door zijn gunstige ligging. De markt lag namelijk op de plaats waar drie belangrijke wegen mekaar kruisten. Wat Lennik echter niet had was een bevaarbare rivier! En toen de steden zich begonnen te ontwikkelen, zo tegen de dertiende eeuw, toen kon Lennik niet echt meer meekomen om een bloeiende handelsstad te worden. Zo bleef Lennik altijd een gewone gemeente.

Toen ik vertrok voor deze tocht was het nog te donker opdat ik er iets zou van gezien hebben maar in Sint-Kwintens-Lennik staat het goed bewaarde *rococo-kasteel De Man d'Attenrode*. Ook de aanwezigheid van een geelbruin boerenhuis is me ontgaan. Nochtans

heeft dat huis betekenis want het vermoeden bestaat dat in de Middeleeuwen op die plaats de Lennikse Schepenbank vergaderde.

Kasteel

Niet langer dan twee weken geleden stond ik naar *het kasteel van Gaasbeek* te kijken. Voor het eerst, zoals ik toen vertelde. En wat dacht je? Ook op deze tocht kwam dat kasteel weer in beeld. Hoewel... het was nog tamelijk donker en dus was het beeld wat onduidelijk en het overzicht een beetje zoek. Maar! In tegenstelling tot mijn vorig bezoek mocht ik nu wel onder de indrukwekkende Brabantse leeuw door tot op het binnenplein met zijn tuin in renaissancestijl.

Het ziet er allemaal heel imponerend en authentiek uit maar eigenlijk is het nep! Ach, niet dat het hele kasteel omvalt wanneer je er tegen schopt. Omdat het een filmdecor zou zijn, bijvoorbeeld. Nee, solide is het wel degelijk zodat er tegen schoppen alleen maar schade zou toebrengen aan degene die dat in zijn hoofd had gehaald. Wel is het zo dat het huidige kasteel pas een goede honderd jaar geleden zijn huidige, romantische vorm kreeg. Let wel: het domein dat wijd en breed rond het kasteel ligt, is daarentegen wél authentiek. Toen markiezin Marie Arconati Visconti deze al meerdere malen herbouwde burcht in handen kreeg, maakte ze er werk van om het kasteel zoveel mogelijk zijn vermoedelijke middeleeuwse allure terug te geven. Daar werd in 1887 aan begonnen.

De Brabantse leeuw boven de toegang tot het kasteel van Gaasbeek.

De markiezin had geen kinderen en oud geworden schonk ze het kasteel aan de Belgische Staat. Vandaag is het de Vlaamse overheid die het kasteel bezit. De lange, rechte bosdreven in het domein lijken wel aangelegd als wandelwegen. Dat zijn ze nu ook wel maar oorspronkelijk, in de 17^e eeuw, waren ze bedoeld als brandgangen en als toegangswegen voor houthakkers. Een gegeven waarmee de jagers echter ook zeer gediend waren want zo kregen ze een vrij schootsveld. Zodat argeloos overstekend wild daar zonder buitensporige inspanningen kon overhoop ge-

schoten worden.

De grote vijvers waren er oorspronkelijk ook niet enkel voor de sier. In een tijd dat het transport langzaam ging, was het niet altijd eenvoudig om aan verse vis te komen. Zeevis was uiteraard al helemaal een probleem. De rijkards op het kasteel wensten zich echter zo nu en dan wel een visje dat de kok nog had moeten doodmeppen. De vijvers waren dus kweekvijvers.

Op de hellingen rond het kasteel staan wijnstokken. Het is een reconstructie van een wijngaard die zeshonderd jaar oud was. Productief zijn de huidige wijnranken wel want elk jaar leveren ze zoiets als zeshonderd kilo druiven. Daarvan worden vijfhonderd flessen wijn gemaakt. Vooropgesteld dat de kwaliteit wat voorstelt, zal dit wel een zeer exclusief wijntje zijn.

Niet zonder meer zichtbaar is dat in het kasteeldomein ook een museumtuin te vinden is. Zeggen namen als *Jefke*, *Trezeke Meyers*, *Jacques Lebel* en *Joseph Musch* je iets? Waarschijnlijk niet. Mij niet, in elk geval. Het zijn ook geen personen maar fruitrassen! In de modeltuin worden vele, van deze dikwijls haast vergeten, inheemse fruit- en groentensoorten gekweekt. De streek stond niet voor niets bekend als de fruittuin van Brussel. De hoogstammige boomgaarden zijn haast overal verdwenen omdat de laagstammen zoveel gemakkelijker te exploiteren waren. Maar in de kasteeltuin overleven de oude hoogstammen. Ze worden er goed verzorgd.

Een panoramisch zicht op de naaste omgeving van het kasteel van Gaasbeek

Het panorama aan de rand van het domein Groenenberg

Domein Groenenberg wordt vaak in één adem genoemd met het kasteel van Gaasbeek. Hoewel ze vlak naast elkaar liggen zijn ze echter allesbehalve gelijk. Gaasbeek is in oorsprong eeuwenoud, het kasteel Groenenberg werd pas in het begin van de twintigste eeuw gebouwd. Om maar iets te noemen.

Bij mijn vorige bezoek was het me al opgevallen dat er bijzonder veel struiken stonden onder de grote bomen in het park van Groenenberg. Te meer omdat het vooral beukenbomen waren die, zoals bekend, nagenoeg geen ondergroei toelaten. Ik vroeg me af waarom dat zo was. Nu heb ik de uitleg gevonden. Het zijn rododendrons. Dat zegt op zich niet veel maar die staan daar niet alleen omdat ze zo mooi zijn. Nee, ze zorgen ervoor dat de grote bomen gezond blijven! Beuken halen hun voedingsstoffen en water uit de bovenste grondlagen. Wanneer nu vele bezoekers rond de bomen gaan rondstampen dan wordt de bodem veel te hard opdat de beuken er nog profijt zouden van hebben. Het regenwater dringt er dan nog nauwelijks in door. Zo houden de rododendrons nieuwsgierigen op afstand. Er is echter nog meer. Door de struiken waaien de afgevallen beukenbladeren niet allemaal weg. Zo verteren ze ter plaatse en kan de beuk er zich opnieuw mee voeden. Gesmeerd met zijn eigen vet, als het ware.

Het dorp

De schandpaal in Gaasbeek Foto Paul Hermans. Wikimedia Commons

Het mag dan wel zo zijn dat Gaasbeek bij een breder publiek vooral bekend is omwille van het gigantisch grote kasteel, er is echter nog wel meer aanwezig dat dit dorp interessant maakt.

Gaasbeek is een deelgemeente van Lennik. Het is nog steeds een klein landelijk dorp met slechts ongeveer 300 inwoners.

De hertogen van Brabant maakten zich destijds zorgen. Ze keken met argwaan naar de naburige graafschappen Vlaanderen en Henegouwen want die durfden het wel eens op vechten aanleggen om het eigen gebied te vergroten en te verrijken. Zo kwamen die van Brabant er toe om aan de westkant van hun hertogdom een heerlijkheid te creëren die in staat moest zijn mogelijke aanvallen af te slaan. We schrijven de eerste helft van de 13^e eeuw. Ze deden dat door het samenvoegen van een aantal parochies die voordien onder het kapittel van Nijvel ressorteerden. Plus nog een aantal dorpen waar de hertog van Brabant de hogere jurisdictie in leen had gegeven aan de heer van Gaasbeek.

Het land van Gaasbeek werd in 1236 toegewezen aan Godfried van Leuven, zoon van hertog Hendrik I van Brabant. Van Godfried van Leuven denkt men dat hij de bouwer was van het eerste kasteel van Gaasbeek. Dat moet omstreeks 1240 geweest zijn.

Het goed ging, zoals te doen gebruikelijk, in de loop der eeuwen nog

De kerk van Gaasbeek met het kerkhof.

enkele keren in andere handen over.

In 1382 werd Gaasbeek onafhankelijk van de moederparochie Sint-Kwintens-Lennik.

Dat had Sweder van Abcoude, heer van Gaasbeek, voor mekaar gekregen.

Rond het dorpsplein van Gaasbeek staan bomen. Heel pittoresk. Op het plein zelf staan de Onze-Lieve-Vrouwekerk en een schandpaal. De één is al wat groter dan de ander. Rond de kerk ligt het kerkhof dat nog steeds als zodanig dienst doet. De kerk is een beschermd monument. De ommuring van het kerkhof maakt deel uit van het beschermd dorpsgezicht. De arduinen deurmijlring van van de kerk is uit 1737. Een geschenk van de toenmalige kasteelheer baron Scocckaert. Zijn wapenschild is boven

de entree van de kerk aangebracht. Langs de straatzijde is het wapenschild van de familie Arconati-Visconti te zien. Zij waren de kerk zeer goed gezind.

In 2007 werd Gaasbeek in een nationale verkiezing tot één van de 15 mooiste dorpen van Vlaanderen uitgeroepen. Terecht, lijkt het mij.

Levenslust

Nog net op het grondgebied van Schepdaal ligt een domein van 17 hectare met, onder andere, een kasteel erop. Dat is het kasteel-domein Fontval. Het is nu eigendom van een zorginstelling die zich „Levenslust“ noemt.

Het kasteel Fontval in Schepdaal

Voordat het hele complex zijn huidige vorm kreeg werd er heel wat weg afgelegd. In 1956 kocht de toenmalige socialistische coöperatieve verzekeringsmaatschappij Prevoyance Sociale – Sociale Voorzorg (PS) het domein Fontval. Er werden toen een vijftal Franstalige kinderen met een zwakke sociale achtergrond opgevangen in het kasteel. Daar waren toen het internaat en de school in ondergebracht. In 1957 opende Levenslust voor het eerst als instelling.

Dat bleef maar groeien en in 1967, tien jaar na de opening, waren er al een honderdtal kinderen. Het was natuurlijk niet langer mogelijk die allemaal in het kasteel zelf onder te brengen. Er moest dus uitgebreid worden. Eerst met een lagere school, later kwam er nog een beroepsschool bij waar de opleidingen tot schrijnwerker en metselaar werden aangeboden. Vervolgens kwam er een heel nieuw internaat, nieuwe klassen, werkplaatsen en wat er verder aan infrastructuur nog nodig was. In 1970 verhuisden de Franstalige kinderen. Die werden ondergebracht in een domein in Ukkel. De Nederlandstalige kinderen bleven in Fontval. Hoewel er nog jarenlang samengewerkt werd, was in 1987 ieder domein toch een zelfstandige vestiging. Vandaag is Levenslust v.z.w. een organisatie die zich richt tot jongens en meisjes van 6 tot 21 jaar met leerstoornissen en/of opvoedingsproblemen.

Berg je

In deze streek van de heuvels met de moederlijk ronde vormen, kom je uiteraard allerlei „bergen“ tegen. Ik heb steeds de neiging ze te onderschatten maar er zijn er bij die de

De plaats, boven op de Tomberg, waar de Tragische Molen stond

wandelaar behoorlijk kunnen belasten. Op deze tocht werd ik geconfronteerd met, onder vele andere, de *Tuitenberg*, de *Hunselberg* en de *Tomberg*. Boven op deze laatste staat nog eens een heuvel. Raar maar waar. Het is dan ook een verhevenheid die door mensenhanden is gemaakt. Er staat een houten constructie op die, met wat fantasie, kan aangeven wat er hier oorspronkelijk stond: een windmolen! Het eigenaardige is dat ik over die verdwenen windmolen nagenoeg niets gevonden heb. Ja, denk je nu, dat kan ook moeilijk anders, de molen is er immers niet meer. Maar er bestaat een goed gedocumenteerd register van verdwenen molens. En daar staat deze helemaal

niet in. Ik vond alleen op een andere plaats dat de molen in 1925 is ingestort en dat daarbij de molenaarsvrouw en haar dochtertje omkwamen.

Ter plaatse is het me totaal ontgaan maar achteraf vond ik dat op de Tomberg, huisnummer 9, de woning van de romanschrijver *Maurice Roelants* staat. De man overleed al in 1966, 71 jaar oud. Het is mogelijk dat er helemaal geen aanduiding bij het huis voorhanden is om aan te geven dat de schrijver daar heeft gewoond en dat ik het daardoor heb gemist.

Roelants was een fijnbesnaard auteur. Hij behoorde tot de groep van het literaire tijdschrift „*t Fonteintje*“. Hij introduceerde de psychologische roman in de Vlaamse literatuur. Hij kreeg voor zowel zijn proza als zijn poëzie de Staatsprijs.

Op de Tomberg moet er ook een zeer dikke eik staan. Ook die heb ik niet gezien. Het moet nochtans een monumentale boom zijn. Sinds kort geniet hij een voorlopige bescherming.

Ring van ijzer

Eizeringen... wie er voordien al van gehoord had mag het zeggen. Indien dat zo is moet je wel goed bekend zijn met de streek.

Of Eizeringen nu een dorp dan wel een gehucht is, weet ik niet met zekerheid. Er zijn alleszins de gehuchten *Tuitenberg*, *Ten Nelleken* en *Hunsel* aan te onderscheiden. Het zal dus wel een dorp zijn en alleszins een deel van Lennik.

De naam Eizeringen zou verwijzen naar een Frankische oorsprong en afkomstig van „Ingaheim“. In 1188 werd *Iserghem* reeds vermeld. Dat zou dan wijzen op de aanwezigheid van een grote hoeve. Met die vermelding is het alleszins één van de oudst bekende delen van Lennik.

De kerk van Eizeringen

Omstreeks 1300 werd hier door een zekere familie van Iserghem een kapel gebouwd. De patrones daarvan was *Sint-Ursula*. Die kapel hing af van de parochie van Sint-Kwintens. Maar stilaan groeide de omgeving van de kapel van Sint-Ursula tot een zelfstandige parochie. Dat werd dus Eizeringen.

De kapel zelf groeide uit tot een kerk. Wat niet zonder problemen verliep. Oorspronkelijk wilde men een nieuw schip bouwen over de bestaande kapel. Toen de toren van de kapel overgebracht werd op het nieuwe schip stortte dit in. De kapel werd dan maar

afgebroken. Alleen de muur tussen het koor en de sacristie, waar in 1778 door schilder Meert de verheerlijking van St-Ursula werd uitgebeeld, bleef staan. Bouwmeester Spaak bouwde dan een nieuwe kerk van baksteen in neoclassicistische stijl. Die staat er nu nog. Met een toren die geen spits heeft maar een soort koepel.

Tegenover de kerk staat het café „*In de Verzekering tegen de Grote Dorst*“. Dat café is één jaar jonger dan de kerk. Deze drankgelegenheid is maar een paar uur per week open en dan nog enkel op zondagmiddag. Daarom wordt ze ook wel eens „het café met de langste naam en de kortste openingsuren“ genoemd. Het etablissement heeft de voorbije jaren internationale faam verworven doordat het de lokale streekbieren zoals geuze, kriel en lambiek onder de aandacht weet te brengen. Ze hebben daar dan ook één van de meest uitgebreide geuze- en krielselecties ter wereld. In 2009 organiseerden Toerisme Vlaanderen en het tv-programma Vlaanderen Vakantieland een landelijke wedstrijd, die gewonnen werd door dit café. De herberg sleepte bij die gelegenheid de titel „Strafste Café van Vlaanderen“ in de wacht.

Tot het zijn huidige vorm verkreeg was aan het café nog heel wat werk. De restauratie duurde niet minder dan vijf jaar. Er werd wel terdege rekening gehouden met de eigenheid van de herberg. De muren vertellen niet alleen een groot stuk brouwerijgeschiedenis uit de streek maar ze getuigen ook van het vroegere dorpsleven in Eizingen.

Sommige bezoekers worden lyrisch van deze biertempel.

‘t Is echt in de verzekering

*op zijn zondags
dat g'er komt
tegen de grote dorst*

*op een hoekske
van 't huis van god*

*ge moet er voorbij
om ons heer
te loven*

*ge moet er binnen
om ons heer
te danken*

*voor de kriel
en de lambic
en de geus*

*goddelijke drank
ze weten 't al
in de wereld*

*op 't bergske
in eizingen
zijt ge verzekerd*

*van 't vat
van 't leven.*

Een gedicht van Bruno Neuville.

Nelleken

Het Eizingse gehucht *'t Nelleken* had mijn bijzondere aandacht. Niet dat ik vooraf wist wat er daar voor bijzonders te zien zou zijn. Nee, ik had een neef, Marcel, een verdienstelijk voetballer. Door zijn supporters werd hij bedacht met de koosnaam „Nelleken“. De man is ondertussen verhuisd naar de eeuwige voetbalvelden. Natuurlijk had dat er niets mee te

maken maar kom, de associatie ligt toch wel heel erg voor de hand.

Het blijkt dat hier in de streek een uitdrukking bestaat als „naar 't Nelleken gaan“. Hetgeen dan slaat op het vervullen van een vervelende taak. Met de billen bloot gaan. Iets als naar Canossa gaan. Dat heeft een geschiedkundige achtergrond.

In de buurt van 't Nelleken vond in 1333 een gewapend treffen plaats tussen soldaten van het hertogdom Brabant, waar Jan III aan het hoofd van stond. En het leger van het graafschap Vlaanderen onder Lodewijk van Nevers. Een gevecht waarbij vele doden vielen en Vlaanderen het onderspit moest delven. Een langdurige vijandschap tussen de beide machtsblokken uit de middeleeuwen lag aan die *Slag van ten Nelleken* ten grondslag. Hoe ver de schokgolven van deze slag zijn uitgedijd in onze vaderlandse geschiedenis, heb ik niet kunnen achterhalen.

De concentratie van lage huisjes rond een driekant pleintje is de oorspronkelijke kern van het gehucht 't Nelleken. Omwille van de zeer duidelijke driesstructuur is dat pleintje vermoedelijke van Frankische oorsprong. Het uitzicht is tot op vandaag vrij ongeschonden bewaard gebleven. 't Nelleken behield zijn agrarische authenticiteit. Een open landschap met overwegend akkerbouw. Door zijn donkerrode kleur, de hoge ligging ten opzichte van de omgeving en het open karakter van het omgevende landschap is de dries in de ruime omgeving goed herkenbaar.

Er zullen wel niet veel gemeenten zijn waar niet een Driesstraat of een Dries voorkomt. En de familienaam „Vandendriesche“ is in Vlaanderen, in één of andere variant, redelijk courant. De belangrijkste functies van de dries hielden verband met het boerenbedrijf. Dikwijls was het een driehoekig plein maar het kon ook langwerpig zijn. Het was dikwijls een verzamelplaats voor het vee met de bedoeling dat te voederen, te melken, te drenken en verder het af te zonderen van de gewassen op de akkers. Die beesten vreten immers alles wat eetbaar is en wat op hun weg komt. De dries speelde ook een rol in de alledaagse bedrijvigheid. In de onmiddellijke omgeving van de woningen werd de dries gebruikt als bleekweide voor de witte was. Ook feesten en kermissen werden er bij gelegenheid gehouden. In Eizeringen ligt de dries op een heuveltje. Het is een grasveld omgeven door bomen. Beuken, zijn dat. Tot voor kort waren dat er negen, nu blijven er nog zeven van over. De bomen zijn oud. Volgens de omtrek van hun stam die de drie meter benadert, zijn ze rond de Eerste Wereldoorlog hier geplant. Ze maken het nog steeds goed. De dries van het Nelleken is nog steeds niet tot parkeerplaats gedegradeerd en is daarmee een uitzondering. Op de dries van 't Nelleken staat ook een vrij grote kapel die toegewijd is aan de Heilige Berlindis. Berlinde of Berlende is een Brabantse regionale volksheilige. Ze genoot vooral in de buurt van Ninove grote populariteit en ze werd het meest in Meerbeke vereerd. Volgens haar hagiograaf was ze een dochter van Odelard, graaf in de Brabantgouw ten tijde van hertog Witger van Lotharingen. Haar moeder wordt in dat geschrift geïdentificeerd als de heilige Nona van Meerbeke, een nicht van de heilige Amandus. Geen van die personages kwam echter voor in onze geschiedenisboekjes in de lagere school.

De vader van Berlinde werd melaats en zij verzorgde hem jarenlang liefdevol. Toch werd Berlinde door haar vader onterfd. Hij had gezien dat ze de beker reinigde waaruit hij gedronken had vooraleer er zelf van te drinken. Een verstandige maatregel. Niettemin werd vader door een kortzichtige woede bevangen en hij maakte daarop al zijn bezittingen over aan de abdij van Nijvel. Berlinde vond vervolgens een onderkomen in een klooster te Moorsel. Na het overlijden van haar vader keerde ze terug naar Meerbeke en daar verbleef ze samen met enkele andere zusters in de Sint-Pieterskerk die haar vader had gesticht.

De kapel van Sint-Berlindis op 't Nelleken werd gebouwd in de 17^e eeuw en ze werd druk bezocht door bedevaarders die naar Meerbeke gingen om er de Heilige Berlindis te vereeren om bescherming voor hun vee tegen allerlei ziekten af te smeken.

Tijdens de Napoleontische periode werd de kapel als zwart goed verkocht. Vervolgens kwam de kapel na een rechterlijke uitspraak in handen van de kerkfabriek van

Sint-Kwintens-Lennik.

Vanzelfsprekend werd er geijverd om de dries van 't Nelleken geklasseerd te krijgen. Eigenaardig genoeg verzette met name het gemeentebestuur zich daar tegen! Vermoedelijk omdat er een windpark was gepland en dat daarvoor 't Nelleken in de weg lag. Deze op winst beluste houding van het bestuur werd echter de voet dwars gezet door een groot aantal personen die de dries wilden behouden. Ook de Vlaamse minister die bevoegd is voor Onroerend Erfgoed was ervan overtuigd dat 't Nelleken waardevol is. Er is nu een procedure in gang gezet die het pleintje en zijn bomen een voorlopige bescherming verleent.

Moet er nog kasteel zijn...

Bovenaan een helling staat een groot gebouw uit te kijken over Eizeringen: het kasteel Neufcour. Een classicistisch bouwwerk uit de 18^e eeuw, dat neergezet werd op de grondvesten van een middeleeuws gebouw. Het diende aanvankelijk als buitenverblijf, later als vaste woonplaats voor diverse adellijke families. Wanneer het kasteel opgericht werd, is niet met zekerheid geweten. Het oudste document waarin er melding van gemaakt wordt, is een huwelijkscontract uit 1729. Meerdere adellijke personen en families verbleven er. In 1923 werd het kasteel openbaar verkocht. Het was de pastoor van Strijtem, een naburig dorp, die het goed kocht. Wat hij met die aankoop voorhad, is niet duidelijk. Vast staat dat hij de bomen in het park liet vellen om met de opbrengst een deel van de aankoopsom te kunnen opbrengen. Tien jaar later verkocht hij het kasteel door aan de Dochters van de Heilige Jozef. Nonnen van het klooster van Eizeringen. Dit gebeurde na bemiddeling door het Bisdom en voor precies dezelfde prijs als de pastoor destijds zelf had betaald. Of waar-

Het kasteel Neufcour in Eizeringen. Helemaal hersteld in zijn oude glorie. Maar wel privébezit.

voor hij het kasteel althans had gekocht. Vermoedelijk werden de zusters door het bisdom gedwongen om het huis te kopen teneinde de pastoor uit de financiële put te trekken die hij zelf gegraven had. Tot 1945 diende het kasteel tot Franstalig jongenspensionaat.

Na de Tweede Wereldoorlog kwam het kasteel leeg te staan. Er wordt gezegd dat het tijdens de oorlog schade opliep door een bom. Het is echter niet bekend waar die bom precies insloeg.

Door absolute verwaarlozing en verkrotting stortte in 1978 de oostelijke muur van het kasteel gedeeltelijk in. De zusters vroegen een sloopvergunning aan maar die werd

hen geweigerd. Begin de jaren negentig van vorige eeuw vroegen de zusters nog eens een sloopvergunning aan. Weer vingen ze bot. Meer nog: de overheid beschermde het kasteel als monument en de omgeving als dorpsgezicht! Hoewel het kasteel er ondertussen uitzag als een spookkasteel uit een nachtmerrie of een griezelfilm.

Tegen de eeuwwisseling rees het idee om het kasteel te restaureren en het nadien te gebruiken als nieuw vrederecht (kantongerecht) voor Lennik. Het vroegere park zou terug ingericht worden en een openbaar park worden. In die optiek werd in 1999 een bijzonder plan van aanleg goedgekeurd. Daardoor werd het kasteel als zone voor openbaar nut erkend en de omgeving als parkgebied. Er kwam van de plannen niets terecht.

In 2005 dan werden het kasteel, het wagenhuis en de omliggende weilanden verkocht aan een privé-persoon. In 2006 startten de restauratiewerken. Sinds juli 2010 is het kasteel opnieuw bewoond.

Rare jongens

Rond 1855 kreeg het kasteel van Eizingen een nieuwe bewoner. Ene meneer Sas. Het verhaal wil dat hij een „Hollander“ was. Wat zijn motief eigenlijk was, dat is niet bekend maar de heer Sas ging op zijn strepen staan om de kerkgangers te beletten een pad te gebruiken dat langs zijn eigendom liep. Dat was echter voor de gelovigen de gewone en kortste weg naar de kerk. Vanzelfsprekend werd door die houding de plaatselijke bevolking tegen de haren in gestreken. Dus werd besloten om Sas een lesje te leren. Zo kwam er op een zekere dag een stoet aan met een stropop op een slede. Die pop werd, goed zichtbaar voor de heer Sas, verbrand terwijl het nieuwste spotlied ten gehore werd gebracht. Het refrein ging als volgt:

*Hij heet de weg belet,
Zij hebbe 'r hem afgezet.
Al is hij Sas, al is hij Sas,
hij zit in groot ambras.*

Blijkbaar slaagde het opzet om Sas te intimideren en duidelijk te maken dat met het gewoonterecht geen loopje kon genomen worden. Hij verkaste. In 1865 kreeg Eizingen een nieuwe kasteelheer: baron van Pottelbergh de la Potterie uit Gent.

De uitvinding van de term „Pajottenland“ wordt toegeschreven aan een zekere De Gronckel een advocaat die luimige geschriften publiceerde onder het pseudoniem Twyffelloos. Van hem komt het verhaal over een tovenaar uit Eizingen: *den Heeten Heuzel*. Vrij vertaald moet dat iets betekenen als „de hete horzel“. Waar dat op slaat is mij een raadsel. Niemand wist waar de Heeten Heuzel vandaan kwam. Opeens was hij er. Hij woonde in een donkere spelonk nabij het Kluisbosch, ergens tussen de gehuchten Ten Nelleken en Ten Ham.

De Heeten Heuzel was een boerenknecht. Hij was zo sterk dat hij bomen zonder zichtbare inspanning uit de grond kon trekken alsof het savooiplantjes waren. Hij kon een zak met paardenbonen dragen die zo zwaar was dat drie andere mannen samen hem niet konden optillen. Ik heb geen vermoeden wat het soortelijk gewicht van paardenbonen is of hoe groot die zak dan wel was. En van de bomen wordt niet gezegd of het eeuwenoude eiken waren of aanplant van een jaar oud. Maar goed, we gaan niet muggenziften.

Op een keer moest de Heeten Heuzel het mest, dat in hopen op het land stond, met een riek openspreiden. Toen zijn baas dat 's avonds ging controleren, bleek dat er niets gedaan was. Heeten Heuzel werd daarop duchtig de levieten gelezen. Hij stak evenwel protesterend de hand op en zei: „Wacht!“. Hij ging met de riek naast een mesthoop staan en riep: „Iedereen op zijn post ... aan mij de mijne, aan iedereen de zijne!“. Een cryptische uitspraak, zonder twijfel een toverformule. Heeten Heuzel begon de hoop waar hij bij stond open te gooien. Tot zijn ontzetting zag de boer het mest van al de andere hopen tegelijkertijd naar alle kanten vliegen. De helpers van Heeten Heuzel bleven onzichtbaar maar er bestaat natuurlijk geen twijfel over dat het duivels waren. Mestduivels. Net als heiligen hebben duivels namelijk een specialiteit. Iets wat niet algemeen bekend is.

Je begrijpt dat dergelijke bevreemdende gebeurtenissen doorverteld worden. Zo kwam het de pastoor van Lennik ter ore. Hij was een heilig man die in staat was duivels uit de drijven en tovenarij te bezweren. Hij wilde er zich wel eens persoonlijk van overtuigen of Heeten Heuzel wel degelijk een tovenaar was. Daarom huurde hij de Heuzel als knecht. In de aanwezigheid van de pastoor gedroeg de Heuzel zich ongemeen voorbeeldig. Eerlijk, braaf, vriendelijk, werkzaam... noem het maar op. Het was al botertje tot de boom. Een voorbeeldig mens, kortom. De pastoor kon er geen touw aan vastknopen. De duivel waardoor de Heeten Heuzel bezeten was moest er wel eentje zijn van een bijzonder kaliber. De pastoor voelde wel dat zijn kunsten niet waren opgewassen tegen de vermogens van deze gevallen engel.

Uitzonderlijke omstandigheden vereisen uitzonderlijke maatregelen. De pastoor besloot voor de duivel in de Heuzel een val te spannen. Daartoe zou hij op bedevaart gaan naar

Keulen. Niet om het er te horen donderen maar om de machtige Dom te bezoeken. Ik kan trouwens iedereen een „Turmbesteigung“ aanraden. Tenzij je te kampen hebt met hartzwakte want er is geen lift. Het uitzicht boven is met niets te vergelijken. Vooral omdat er maar één stad is als Keulen. Maar kom, ik wijk af. Het was de pastoor natuurlijk niet te doen om het uitzicht boven op de toren. Voordat hij wegging gebod hij zijn parochianen, den Heeten Heuzel incluis, een octaaf te doen. Acht dagen lang bidden en missen bijwonen. Na die periode moest de Heuzel de pastoor achterna reizen naar Keulen. Met vers ondergoed of zo, dat weet ik niet. Meneer pastoor besteeg zijn paard en vatte de reis aan. Dagen en nachten verliepen... Acht stuks. Toen de parochie voor de achtste maal samen was in de kerk kwam er eindelijk schot in de zaak. De Heeten Heuzel steeg opeens op (beam me up, Beëlzebub) en vervolgens vloog hij langs het torenvenster naar buiten! Precies op dat moment kwam de pastoor aan in een voorstad van Keulen. Hij hoorde achter zich een vreselijk lawaai. Alsof er een tornado kwam aangestormd. Het was echter een mager zwart paard dat bereden werd door de Heete Heuzel. De pastoor was er niet echt gerust op. Doch, zich gesteund wetende door de hoogste machten riep hij: „Wablief! Gij denkt toch niet dat een tovenaer mij zal overwinnen?“ Hij sloeg een kruis en zijn paard op de kont en galoppeerde naar de Dom. Enige ogenblikken later stond hij daar voor de deur. Hij had zich de moeite kunnen besparen want naast hem stond... het zwarte paard met zijn berijder. Ze reden beiden tegelijk naar binnen. Blijkbaar zijn de zeden erg veranderd want je zou het nu niet meer moeten proberen om met een paard in de kerk binnen te rijden. Ook al worden de erediensten nog slechts bijgewoond door twee man en een paardenkop. In elk geval, de paters van de kerk, die van de zaak op de hoogte waren gebracht via een hemels telegram (het kan ook een engel-boodschapper geweest zijn), kwamen toegelopen met kruisen, bijbels en wijwater. Ze wilden de tovenaer overlezen en hem, zonder dat hij dat in de smiezen kreeg, onder het koor van Sint-Franciscus drijven. Maar de Heeten Heuzel kreeg het in de gaten. Huilend en kermend liep hij met zijn zwart paard rond in de Dom. Hij vond nergens een uitweg, alles zat potdicht. Opeens nam hij een aanloop en met paard en al sprong hij door het sleutelgat naar buiten.

Men vertelt in Keulen dat sindsdien het slot verwrongen is. Het knerpt en knarst iedere keer dat het gebruikt wordt. Maar ja, er wordt zoveel verteld in Keulen. De volgende keer dat ik er ben ga ik de zaak controleren! Nu ik eraan denk, misschien dat smeren zou helpen. Met heilige olie... O ja: in Lennik hebben ze de Heeten Heuzel nooit meer gezien. Ze moeten daar sindsdien zelf hun paardenbonen dragen. In kleinere zakken.

Prins Gugusse van Orange

De Prins die in Sint-Kwintens-Lennik op de markt staat heeft geen baard. Die in Brussel wel. Tenminste de ene toch. Zijn broer heeft alleen maar overgewicht en streken. Maar de Prins in Lennik is vele meter hoog, vreselijk zwaar want uit brons en het is een paard. Een Brabants trekpaard. Pardon: een Belgisch trekpaard. Want zo wil dit ras tegenwoordig officieel aangesproken worden en ik zou liever niet als een paardenracist overkomen.

Twintig jaar geleden, in 1992, kwam onder impuls van het toenmalige comité „*Prins, trots van Vlaams-Brabant*“ dit gedenkteken tot stand. Koenraad Tincler ontwierp het imponerende beeld van een Brabants trekpaard. Het symbool voor het agrarisch en cultureel erfgoed van het Pajottenland.

Ik had me al de bedenking gemaakt dat er iets niet moest kloppen met die mantel- en degenfilms waar we soms op getrakteerd worden. De ridders in die prenten berijden altijd snelle, ranke zenuwlijders van paarden. Volgens mij kon je daarmee niet veel aanvangen wanneer het er op aan kwam de strijd op leven en dood aan te binden met één of andere vijand. Dat blijkt ook: die strijdrossen moeten flinke klompen vlees geweest zijn. Een soort biologische tank. Ik bedoel dan: een tank in de zin van een strijdswagen, een oorlogsvoertuig. Iets serieuzere geschriften dan Ivanhoe geven me daarin gelijk. Maar waar ik me absoluut niet van bewust was, dat was het feit dat het grote, zware werkpaard al veel langer dan de, pakkweg, Middeleeuwen bekend was. Reeds toen de Romeinen het gebied

Het standbeeld van Prins op de markt in Sint-Kwintens-Lennik. Met sjaal en beenwarmers...

bezetten dat nu België heet, was het Belgisch trekpaard al bekend! Overigens, mijn vermoeden omtrent de strijdrossen was correct: van de 11^e tot de 16^e eeuw werd het trekpaard gebruikt als oorlogspaad in Brabant en Vlaanderen. Verder werd het Belgisch trekpaard gebruikt om zware lasten te trekken op het platteland, in de mijnbouw en in de havens. Ook schepen werden soms door paarden getrokken.

In 1886 werd het stamboek van de „Sociëteit van het Belgisch Trekpaard“ opgericht. Het trekpaard had goudwaarde. Zo is bekend dat in 1910 ongeveer 35 000 Belgische trekpaarden geëxporteerd werden

vanuit België. Naar bestemmingen die zo ver gingen als Amerika, Canada, Rusland, Zweden, Duitsland, Frankrijk, Groot-Brittannië, Nederland en Italië. De bedoeling was vooral de eigenschappen van de daar aanwezige paardenrassen te verbeteren.

Nog in 1950 waren er ongeveer 200 000 trekpaarden in België. En van toen af ging het bergaf. De tractor deed zijn intrede na de Tweede Wereldoorlog en die verdrong stilaan het trekpaard. In 1980 waren er nog maar 6000 Belgische trekpaarden over. Er werd alarm geslagen want het ras dreigde te verdwijnen. Zo gingen enkele fokkers zich inzetten om dit paardenras te behouden. Het ging de goede kant op: in 2004 waren er alweer ongeveer 12 000. Op de akkers zal je ze niet meer zien, ze worden tegenwoordig gebruikt om te mennen. Het Belgische trekpaard is afgezaakt tot het niveau van de folklore.

Het Pajottenland heeft een lange traditie wat het fokken van dit paardenras betreft. Om dat voor de hedendaagse mens in gedachten te houden staan er in de Pajotse dorpen Vollezele en Sint-Kwintens-Lennik standbeelden van het Brabantse trekpaard, de Brabander. Ook in Grimminge staat er een en dat heeft zo zijn reden.

Op zoek naar gegevens over stamvader Prins vond ik die niet bij de bron waar ik die met zekerheid verwacht had: de Sociëteit van het Belgisch Trekpaard. Er doken allerlei namen op van verdienstelijke, bekroonde, gewilde en beroemde hengsten maar nagenoeg niets over Prins! En nochtans was het deze hengst die alles in gang stak. Dacht ik. Goed: het verhaal dan.

Auguste Oreins kocht een 30 maanden oude hengst in de Denderstreek. In Onkerzele, of all places. Deze hengst was in 1864 als Prins geboren in Grimminge (aha!). Vanuit zijn woonplaats Montignies-lez-Lens in Henegouwen trok Auguste van dorp tot dorp om merries te dekken voor 10 frank in goudwaarde. Prins en Auguste waren onafscheidelijk maar helaas kende Auguste nog een andere liefde: de fles. De boeren die dat uiteraard snel in de gaten hadden hielden Auguste en zijn hengst soms dagenlang aan het lijntje totdat ze er zeker konden van zijn dat hun merries met goed resultaat gedekt waren. Naar zijn eigenaar noemden de boeren het paard Gugusse. Een verkleinwoord, een koosnaampje, voor Auguste. Toen het paard 10 jaar oud was, liet de keuringscommissie discreet verstaan dat hij voor de laatste keer was goedgekeurd. Auguste verkocht daarop zijn hengst in het geniep voor 1100 frank en een kar stro. Het afscheid van zijn goede vriend viel Auguste zo zwaar dat hij troost zocht in de fles. Hij zoop zichzelf, kort en goed, compleet in de vernieling en hij stierf op 55-jarige leeftijd. Gugusse raakte vergeten want zijn rol was officieel uitgespeeld. Zo werd hij opnieuw verkocht en wel aan de bekende stoeterij van Jules Hazard die het paard verder liet fokken en het herdoopte tot Orange I. Misschien een laat eerbetoon aan de familienaam van Auguste Oriens de ontdekker van, nu, Orange. De hengst stierf pas op de uitzonderlijk hoge paardenleeftijd van 21 jaar. In de fokkerij van Le Fosteau bracht hij 17 dochters voort die deze stal wereldberoemd en rijk zouden maken.

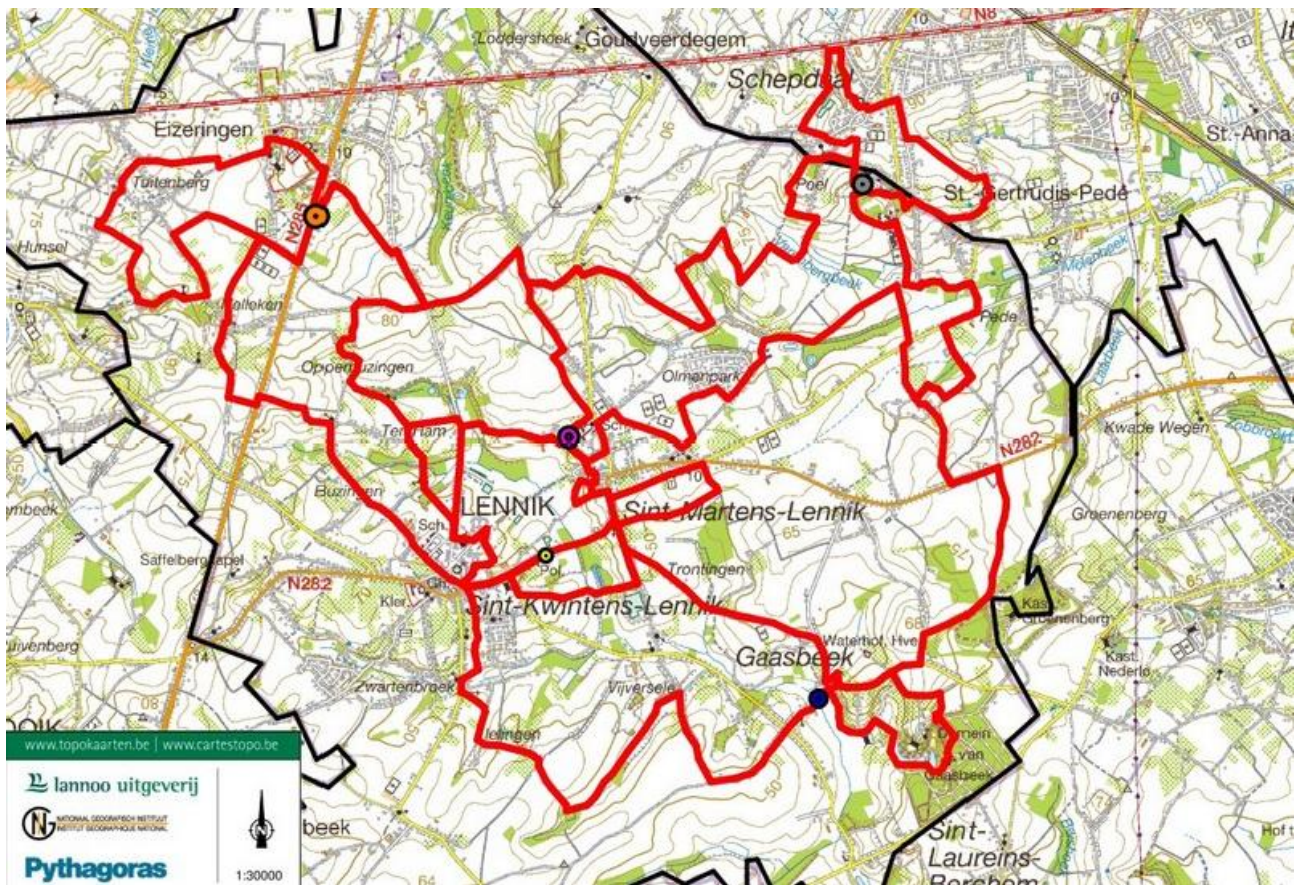
Prins staat dezer dagen op de markt in Lennik wat merkwaardig uitgedost. De dikke truiendag, waarbij de verwarming een beetje lager gaat en de kledij navenant dikker wordt om stookkosten en CO₂ te sparen, was de aanleiding om het beeld van Prins een gepaste outfit aan te meten. Enkele leerlingen van Sint-Godelieve instituut uit Sint-Martens-Lennik besloten om Prins een handje te helpen om de winterkoude te trotseren. Maandenlang werd er in de breiklassen aan enorme beenwarmers en een sjaal van meer dan 10 meter lang gewerkt. En zo staat Prins daar nu op zijn massieve sokkel volgens de laatste wintermode aangekleed.

Uitgefloten

Van de hoge, spitse kerktoeren in Sint-Kwintens-Lennik is voor het ogenblik niet veel te zien. Die verdwijnt in een woud van buizen. De toren staat van onder tot boven in de steigers. Een herstel en restauratie drong zich op want het dak begon ernstige gebreken te vertonen. Nu doet zich wel een curieus fenomeen voor. Soms, wanneer de wind krachtig genoeg is, dan... fluit de toren! Er is werkelijk een fluittoon te horen. Wellicht is het de wind die langs de buizen van de stelling blaast zoals je dat zelf kan doen door in de hals van een fles te blazen. Hoe dan ook, ze kunnen het daar in Lennik niet laten hun spotnaam Windheren in de verf te zetten. Maar als nu ook al de kerktoeren naar de meisjes begint te fluiten...

De fluitende kerktoeren van de Windheren

© 2012
Michel Christiaens